

Dokument s plenarne sjednice

B10-0177/2024

20.11.2024

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjave Komisije

u skladu s člankom 136. stavkom 2. Poslovnika

o preporuci Vijeća o okolišu bez duhanskog dima i aerosola
(2024/2911(RSP))

**Pietro Fiocchi, Ruggero Razza, Emmanouil Fragkos, Laurence Trochu,
Michele Picaro**
u ime Kluba zastupnika ECR-a

B10-0177/2024

**Rezolucija Europskog parlamenta o preporuci Vijeća o okolišu bez duhanskog dima i aerosola
(2024/2911(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 168.,
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o usklađivanju zakona i drugih propisa država članica o proizvodnji, predstavljanju i prodaji duhanskih i srodnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/37/EZ¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021. – 2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. studenoga 2009. o okolišu bez duhanskog dima³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. veljače 2022. o jačanju Europe u borbi protiv raka – prema sveobuhvatnoj i koordiniranoj strategiji⁴, na temelju izvješća Posebnog odbora EP-a za borbu protiv raka,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. prosinca 2023. o nezaraznim bolestima⁵,
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog preporuke Vijeća o okolišu bez duhanskog dima i aerosola od 17. rujna 2024. kojom se zamjenjuje Preporuka Vijeća 2009/C 296/02 (COM(2024)0055),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti – Strategija za konkurentnost Europe”,
- uzimajući u obzir smjernice i paket instrumenata za bolju regulativu,
- uzimajući u obzir pitanje Vijeću o revidiranoj Preporuci Vijeća o okolišu bez duhanskog dima i aerosola (O-000013/2024),
- uzimajući u obzir članak 136. stavak 2. Poslovnika,

¹ SL L 127, 29.4.2014., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/40/oj>.

² SL L 107, 26.3.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>.

³ SL C 285E, 21.10.2010., str. 63.

⁴ SL C 342, 6.9.2022., str. 109.

⁵ SL C, C/2024/4171, 2.8.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4171/oj>.

- A. budući da u Europskoj uniji svake godine zbog raka povezanog s pušenjem život izgubi 700 000 osoba; budući da je izloženost pušenju iz druge ruke javnozdravstveni problem;
- B. budući da se na temelju trenutanih saznanja čini da grijani duhanski proizvodi i e-cigarete predstavljaju manji rizik od konvencionalnih cigareta;
- C. budući da tržište i korištenje novih duhanskih, nikotinskih i beznikotinskih proizvoda i onih koji tek nastaju, kao što su e-cigarete i grijani duhanski proizvodi, brzo rastu jer, prema potrošačima, pomažu pušačima da prestanu pušiti;
- D. budući da je izloženost pušenju tradicionalnih duhanskih proizvoda iz druge ruke uzrok prijevremene smrti i da povećava rizik od pojave cijelog niza nezaraznih bolesti, uključujući rak, kardiovaskularne bolesti i kronične bolesti dišnog sustava;
- E. budući da izloženost pušenju iz druge ruke ima nepošten i nerazmjeran učinak na određene skupine ljudi, uključujući djecu, osobe s astmom, trudnice i starije;
- F. budući da je u europskom planu za borbu protiv raka utvrđen cilj stvaranja „generacije bez duhana” do 2040., u kojoj manje od 5 % stanovništva konzumira duhan, u usporedbi s oko 24 % stanovništva danas, te budući da je za postizanje tog cilja važno omogućiti okruženja bez duhanskog dima;
- G. budući da je Parlament pozvao Komisiju da prati znanstvene ocjene zdravstvenih rizika povezanih s e-cigaretama, grijanim duhanskim proizvodima i novim duhanskim proizvodima, uključujući procjene rizika od upotrebe tih proizvoda u usporedbi s konzumiranjem drugih duhanskih proizvoda;
- H. budući da se u izvješću Komisije naslovljenom „Budućnost europske konkurentnosti – Strategija za konkurentnost Europe” ističe da Europa treba postati konkurentnija uz pomoć inovacija i regulatorne reforme; budući da se u tom izvješću naglašava da nedosljedni i restriktivni propisi ometaju inovativna poduzeća u svim fazama, pri čemu znatnu prijetnju inovacijama i rastu predstavlja pristup koji se temelji na načelu predostrožnosti; budući da također napominje da više od 60 % poduzeća u Uniji smatra regulativu preprekom ulaganjima, a 55 % malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) svojim najvećim izazovima smatra regulatorne prepreke i administrativna opterećenja;
- I. budući da je turistički sektor ključan za gospodarstvo EU-a jer izravno zapošljava oko 11,4 milijuna ljudi i doprinosi bruto dodanoj vrijednosti EU-a s oko 4,5 %; budući da turistički sektor obuhvaća više od 2,4 milijuna poduzeća, od kojih su 99 % mala i srednja poduzeća;
- J. budući da se u prijedlogu preporučuje da države članice prošire politike okoliša bez duhanskog dima na određene prostore na otvorenom radi bolje zaštite ljudi u Uniji, a posebno djece, mladih i trudnica; budući da ti prostori uključuju prostore za rekreaciju na otvorenom, gdje će se djeca vjerojatno okupljati, kao što su javna igrališta, zabavni parkovi i bazeni, vanjski prostori zdravstvenih i obrazovnih ustanova te javne zgrade;
- K. budući da se prijedlogom Komisije također preporučuje da države članice na sve nove proizvode ili proizvode u nastajanju koji emitiraju aerosole primjenjuju politike o okolišu bez duhanskog dima na istovjetan način na koji se primjenjuju na duhanske

proizvode za pušenje; budući da Komisija nije provela odgovarajuću procjenu učinka te preporuke ni procijenila relativne zdravstvene rizike novih proizvoda i proizvoda u nastajanju u usporedbi s tradicionalnim cigaretama; budući da njezin pristup nije potkrijepljen znanstvenim dokazima;

- L. budući da se prijedlogom države članice ujedno potiče da razmjenjuju najbolje prakse i jačaju međunarodnu suradnju u cilju maksimalnog povećanja učinka mjera koje se poduzimaju u Uniji;
- M. budući da je prema Eurobarometru iz 2023. o stavovima Europljana prema duhanskim i srodnim proizvodima (Eurobarometar 539) 36 % ispitanika koji su počeli koristiti e-cigarete navelo da je njihova primarna motivacija bila prestati pušiti ili smanjiti konzumaciju cigareta, što je povećanje od 56 % u odnosu na prethodno istraživanje; budući da je više od polovice ispitanika Eurobarometra izjavilo da su im e-cigarete pomogle da smanje pušenje ili prestanu pušiti;
- N. budući da ti podaci potvrđuju zaključke koji su već izneseni u Eurobarometru iz 2021. o stavovima Europljana prema duhanu i elektroničkim cigaretama (Eurobarometar 506), koji pokazuju da je znatan i sve veći broj pušača uspio u potpunosti prestati pušiti zahvaljujući korištenju elektroničkih cigareta;
- O. budući da je prema podacima iz Eurobarometra 539 74 % ispitanika izjavilo da su doživjeli da ljudi puše na vanjskim terasama restorana i kafića, a njih 71 % doživjelo je da ljudi na tim mjestima upotrebljavaju e-cigarete i grijane duhanske proizvode; budući da te brojke ukazuju na to da su na navike pušenja i moguća daljnja ograničenja posebno osjetljiva poduzeća u ugostiteljskom sektoru (koji predstavlja hotele, restorane, kafiće i barove, uključujući one koji gostima nude stolove i stolice na otvorenom, posebno na pločnicima ili trgovima);
- P. budući da se prema podacima iz Eurobarometra 539 te brojke smanjuju na 42 % odnosno 49 % u prostorima na otvorenom koji su namijenjeni djeci i adolescentima;
- Q. budući da bi Komisija trebala pružiti potporu izravnim bespovratnim sredstvima u iznosu od 16 milijuna EUR iz programa „EU za zdravlje”, a 80 milijuna EUR iz programa Obzor Europa već je dodijeljeno za sprečavanje ovisnosti i jačanje kontrole nad duhanskim, nikotinskim i povezanim proizvodima; budući da bi Komisija također trebala razviti priručnik za prevenciju kako bi se poduprla zaštita zdravlja djece i mladih;

Općenito

1. ponavlja svoju snažnu i kontinuiranu potporu cilju stvaranja „generacije bez duhana”, kako je utvrđeno u europskom planu za borbu protiv raka; ističe da je potrebno pojačati napore kako bi se cilj generacije bez duhana do 2040. uistinu i ostvario;
2. naglašava da se politikama treba poštovati načelo smanjenja štete te podsjeća da novi proizvodi i proizvodi u nastajanju mogu pušačima omogućiti da postupno prestanu pušiti, kako se navodi u njegovim prethodnim rezolucijama o okolišu bez duhanskog dima i o nezaraznim bolestima; ističe da bi se politike za smanjenje štete trebale temeljiti na znanstvenim dokazima i proporcionalnosti jer se time poboljšava njihovo

prihvatanje među građanima;

3. pozdravlja mjere koje su poduzele države članice koje su već učinkovito donijele politike za smanjenje štete i koje su na dobrom putu da 15 godina ranije ostvare cilj EU-a za smanjenje pušenja do 2040.; nadalje, pozdravlja provedbu učinkovitih mjera u tim državama članicama kojima se osigurava zaštita od izloženosti pušenju iz druge ruke;
4. naglašava da bi svi ljudi trebali biti zaštićeni od neželjenog dima i aerosola, među ostalim i kada se nalaze na otvorenom;
5. smatra da bi djeca i trudnice trebali biti posebno dobro zaštićeni na mjestima koja su im namijenjena; podržava kampanje za podizanje razine osviještenosti usmjerene na roditelje o utjecaju pušenja iz druge ruke na djecu;
6. smatra da bi svim odgovornim odraslim osobama trebalo dopustiti korištenje proizvoda koji su zakonito stavljeni na tržište; napominje da takvi proizvodi moraju biti u skladu s visokim očekivanjima potrošača i sa zakonom te da ne smiju ugrožavati javni red ili moral; također smatra da bi svi građani u civiliziranom i obazrivom društvu trebali moći izravno zatražiti promjenu kada su suočeni s ponašanjem koje na njih negativno utječe, bez potrebe za intervencijom zakonodavaca;
7. izražava zabrinutost u pogledu znatno šireg područja primjene i mogućeg nedostatka proporcionalnosti i učinkovitosti svih općih zabrana pušenja ili duhanskih proizvoda na otvorenom, poput zabrane koju je Komisija predložila u točki 9. svojeg prijedloga preporuke Vijeća, te u pogledu izvedivosti provedbe takve zabrane;
8. žali zbog toga što je i dalje nejasno je li, u skladu s načelom „prethodne evaluacije” iz Smjernica za bolju regulativu, ikad provedena ocjena Preporuke Vijeća iz 2009. o okolišu bez duhanskog dima; nadalje, žali zbog toga što procjena učinka provedena prije više od 15 godina nije pravilno ažurirana unatoč drastičnim promjenama na tržištu zbog pojave novih proizvoda i novih oblika potrošačkog ponašanja;
9. žali zbog činjenice da se u prijedlogu Komisije ne pravi jasna razlika između primjene ograničenja za tradicionalne duhanske proizvode te novih proizvoda i proizvoda u nastajanju kao što su e-cigarete te da se ne primjenjuje pristup utemeljen na znanstvenim dokazima; žali zbog toga što nedostatak diferencijacije u pogledu okoliša bez duhanskog dima šalje pogrešnu poruku, potkopava upotrebu novih proizvoda i proizvoda u nastajanju za one koji se u potpunosti miču od cigareta te perpetuirati pogrešne predodžbe o njihovim relativnim rizicima s obzirom na to da Komisija nije uspjela svoj prijedlog potkrijepiti uvjerljivim znanstvenim dokazima o utjecaju sekundarne izloženosti aerosolima;
10. duboko žali zbog toga što Komisija nije procijenila učinak svojeg prijedloga na određene gospodarske sektore, posebno na turistički sektor, uključujući hotele, restorane i kafiće, koji su izrazili logičnu zabrinutost u pogledu predložene preporuke;
11. svjestan je da bi se politike za smanjenje štetnih posljedica pušenja mogle provoditi na način koji je komplementaran preventivnim mjerama dok god su te strategije znanstveno utemeljene i ne ugrožavaju ciljeve javnog zdravlja, posebno za mlade i

nepušače; stoga poziva Vijeće i države članice, u okviru njihovih napora da se smanji broj pušača te da se sadašnje i buduće generacije odraslih pušača potakne na prestanak pušenja ili odabir manje rizičnih alternativa, da na temelju neovisnih znanstvenih dokaza uvedu pristup okolišu bez duhanskog dima koji se temelji na smanjenju štete;

12. poziva države članice da ispravno ocijene javne zabrane pušenja i upotrebe e-cigareta, grijanih duhanskih proizvoda i drugih proizvoda koji emitiraju aerosole prije njihova donošenja i provedbe, da primjenjuju pristup utemeljen na znanstvenim dokazima te da vode računa o činjenici da e-cigarete te novi proizvodi i proizvodi u nastajanju mogu nekim pušačima omogućiti da postupno prestanu pušiti, kao što je Parlament naveo u svojim prethodnim rezolucijama o okolišu bez duhanskog dima i o nezaraznim bolestima;
13. duboko žali zbog toga što Komisija nije reagirala na njegov zahtjev da podnese procjene rizika novih duhanskih proizvoda i duhanskih proizvoda u nastajanju, posebno e-cigareta i grijanih duhanskih proizvoda, u pogledu njihovih zdravstvenih rizika u usporedbi s konzumacijom konvencionalnih duhanskih proizvoda; ponovno poziva da se provedu takve hitne procjene i daljnje studije o kemikalijama za aromu koje se koriste i ispuštaju u e-cigaretama;
14. poziva Vijeće i države članice da u pogledu okoliša bez duhanskog dima dodatno razviju pristup za smanjenje štete, koji se temelji na neovisnim znanstvenim dokazima, u okviru europskog plana za borbu protiv raka;
15. pozdravlja države članice koje su već donijele učinkovite mjere kako bi 15 godina prije cilja EU-a za 2040. imale generaciju bez duhanskog dima; poziva države članice da nastave uvoditi mjere kojima se pušače potiče da prestanu pušiti, i to donošenjem politika za smanjenje štete na temelju znanstvenih dokaza, te da ocijene mogući učinak tih mjera na lance vrijednosti ugostiteljskog sektora i MSP-ova;
16. poziva države članice da razmotre mogućnost pružanja financijske potpore ili poticaja akterima u ugostiteljskom sektoru koji odluče, gdje je to moguće, odrediti prostore bez duhanskog dima;
17. ponovno poziva Komisiju da financira programe kojima se promiče smanjenje i prestanak pušenja te da podupire suradnju država članica u razmjeni informacija o najboljim i najučinkovitijim načinima za smanjenje pušenja;

Izveštavanje

18. poziva Komisiju da četiri godine nakon donošenja ove Rezolucije izvijesti Parlament i Vijeće o napretku u provedbi mjera koje su u njoj navedene te o provedbi preporuke Vijeća u državama članicama; također poziva Komisiju da ocijeni mogući učinak tih mjera na lance vrijednosti ugostiteljskog sektora i MSP-ova te da uzme u obzir moguće promjene na tržištu i dostupnost zamjenskih proizvoda za duhan;
19. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi državama članicama, Vijeću, Komisiji i Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji.